

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Sžf/77/2012
Identifikačné číslo spisu:	7012200391
Dátum vydania rozhodnutia:	13.11.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:7012200391.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: DREVOBAL akciová spoločnosť, so sídlom Streda nad Bodrogom 600, IČO: 36 190 918, zastúpený: JUDr. Martina Gombosová, advokátka so sídlom Moldavská cesta 21/A, Košice, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom Vázovova 2, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1040505/148/2012/5081 zo dňa 23.01.2012, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/72/2012-33 zo dňa 06.09.2012, jednomyseľne

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/72/2012-33 zo dňa 06. septembra 2012 z r u š u j e a v e c v r a c i a krajskému súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením Krajský súd v Košiciach podľa § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) v spojení s § 248 písm. a/ O.s.p. zastavil konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1040505/148/2012/5081 zo dňa 23.01.2012, ktorým potvrdil daňovú exekučnú výzvu Daňového úradu Kráľovský Chlmec č. 738/320/294-24958/11/Rem zo dňa 07.10.2011, ktorou vyzval žalobcu na zaplatenie daňového nedoplatku vo výške 3000 €.

Uznesenie odôvodnil tým, že vydaniu daňovej exekučnej výzvy predchádzalo začatie daňového exekučného konania v zmysle § 75 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 511/1992 Zb.“) rozhodnutím Daňového úradu Kráľovský Chlmec č. 738/320/294-22041/11/Rem zo dňa 07.09.2011. Začatie daňového exekučného konania bolo dôsledkom dobrovoľného nesplnenia povinností žalobcu vyplývajúcich pre neho z exekučného titulu, ktorým bol vykonateľný výkaz daňových nedoplatkov Daňového úradu Kráľovský Chlmec č. 738/230/20064/11/Kaş zo dňa 09.08.2011 so sumou daňového nedoplatku z titulu pokuty z daňovej kontroly za porušenie mlčanlivosti vo výške 3.000 €. Daňovou exekučnou výzvou bol žalobca už len vyzvaný na zaplatenie tohto daňového nedoplatku v lehote 8 dní. Daňová exekučná výzva je procesným úkonom, ktorým príslušný správca dane vyzýva daňového dlžníka k dobrovoľnému zaplateniu už splatného daňového nedoplatku súčasne s upozornením, že po márnom uplynutí lehoty určenej na jeho zaplatenie pristúpi k vymáhaniu daňového

nedoplatku. Účelom daňovej exekučnej výzvy je podnietiť daňového dlžníka k dodatočnému a ešte stále, napriek začatému daňovému exekučnému konaniu, dobrovoľnému zaplateniu existujúceho splatného daňového nedoplatku, pričom táto nezakladá daňovému dlžníkovi žiadne povinnosti s konštitutívnym účinkom. Skutočnosť, že proti daňovej exekučnej výzve je prípustné odvolanie, je determinovaná výlučne prípadom, kedy by nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného daňového nedoplatku alebo bránia jeho vymáhateľnosti, ako aj situáciou, keď sú iné dôvody, pre ktoré je daňová exekúcia neprípustná. Žalovaný odvolacie dôvody žalobcu neuznal ako schopné spochybniť skutkový stav deklarovaný v daňovej exekučnej výzve.

Proti uzneseniu krajského súdu podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie a navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Žalobca má za to, že hoci sú predmetné rozhodnutia (daňová exekučná výzva a rozhodnutie o odvolaní), len rozhodnutiami procesnej povahy, predstavujú závažný zásah do jeho základných práv a slobôd, a to predovšetkým do jeho práva vlastniť majetok v zmysle čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, keďže na ich základe sa ďalej vedie daňová exekúcia vydaním daňového exekučného príkazu, ktorý je už závažným zásahom do vlastníckeho práva. Skutočnosťou, ktorú konajúci súd v napádanom uznesení opomenul je aj to, že už samotnou daňovou exekučnou výzvou sa žalobcovi na základe ust. § 76 ods. 2 písm. i/ zákona č. 511/1992 Zb. zakázalo nakladať s peňažnými prostriedkami na všetkých účtoch žalobcu vedených v banke, a to až do výšky daňového nedoplatku, čo je nepochybne priamy zásah do základného práva žalobcu, teda do práva disponovať so svojim majetkom. Uvedené podporuje aj ustálená judikatúra súdov, napr. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 50/2001 a sp. zn. III. ÚS 183/2003. Z uznesenia konajúceho súdu je zrejmé, že tento preskúmal len celkovú povahu rozhodnutia - daňovej exekučnej výzvy, že ide o procesné rozhodnutie. Žiadnym spôsobom sa však nezaoberal napadnutými rozhodnutiami v hlbšom rozsahu a v zmysle uvedených judikátov, teda nezaoberal sa tým, či sa tieto môžu dotýkať základných práv a slobôd žalobcu, čo má v konečnom dôsledku za následok odopretie spravodlivosti vo vzťahu k žalobcovi (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 37/1995).

Žalobca súbežne so žalobou na preskúmanie zákonnosti rozhodnutí a postupov správnych orgánov podal aj ústavnú sťažnosť pre porušenie základných práv a slobôd, a to predovšetkým z dôvodu, že by súd vyhodnotil napádané rozhodnutia ako nepreskúmateľné v zmysle § 248 O.s.p. Ústavný súd však sťažnosť žalobcu odmietol, a to z dôvodu, že bola súčasne podaná aj žaloba na preskúmanie zákonnosti rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, pričom podľa jeho názoru rozhodnutie miestne príslušného správneho súdu predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, a preto považoval podanie sťažnosti ešte pred rozhodnutím tohto všeobecného súdu za predčasné. Paradoxne tak v konečnom dôsledku došlo k situácii, keď žalobcovi bola odopretá súdna ochrana zo strany všeobecného súdu, ako aj zo strany ústavného súdu, čo považuje za závažné porušenie jeho práva na súdnu a inú právnu ochranu. Preto zvažuje aj podanie sťažnosti na Európsky súd pre ľudské práva pre porušenie čl. 6 ods. 1. Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pretože s prihliadnutím na zásadu iura novit curia je neprijateľné, aby bola účastníkovi konania na ujmu skutočnosť, že ústavný súd, ako aj všeobecné súdy nie sú schopné jednotne a riadne vymedziť svoju právomoc, čím dochádza k značným prieťahom v konaní, ako aj k vážnej ujme na právach žalobcu a vytváraní stavu právnej neistoty (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS SR 59/00).

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že žalobca v odvolaní proti daňovej exekučnej výzve, ako aj v podanej žalobe o preskúmanie rozhodnutia žalovaného, napádal predovšetkým vecnú správnosť skôr vydaných rozhodnutí, na základe ktorých daňový nedoplatok vznikol. Žalovaný v odôvodnení žalobou napadnutého rozhodnutia a tiež aj v písomnom vyjadrení k žalobe argumentoval tým, že daňová exekučná výzva je rozhodnutím procesnej povahy, vydaným na základe procesného predpisu zákona č. 511/1992 Zb. platného do 31.12.2011. Daňová exekučná výzva nie je základným rozhodnutím pre daňové exekučné konanie. Takýmito rozhodnutiami sú právoplatné a vykonateľné rozhodnutia, ktorými sa vyrubuje daň a ktoré sú následne po vzniku daňového nedoplatku základom pre daňové exekučné konanie. Podľa rozhodovacej praxe súdov sú rozhodnutiami procesnej povahy také rozhodnutia, ktorými sa nemení hmotnoprávna pozícia účastníka konania. Rozhodnutia procesnej povahy podľa § 248 písm. a/ O.s.p. nepodliehajú preskúmaniu súdom. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Sžf/44/2011, 6Sžf/47/2012 zo dňa 22.08.2012 a navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie krajského súdu ako vecne správne potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., § 212 ods. 1 O.s.p.) a podľa § 250ja ods. 3 druhá prvá O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. napadnuté uznesenie zrušil a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Preskúmaním veci najvyšší súd zistil, že žalobca sa žalobou zo dňa 16.04.2012, doručenou krajskému súdu dňa 18.04.2012, domáhal preskúmania a zrušenia zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1040505/148/2012/5081 zo dňa 23.01.2012, ktorým žalovaný potvrdil daňovú exekučnú výzvu Daňového úradu Kráľovský Chlmec č. 738/320/294-24958/11/Rem zo dňa 07.10.2011.

Exekučnou výzvou č. 738/320/294-24958/Rem zo dňa 07.10.2011 správca dane oznámil žalobcovi, že na podklade exekučného titulu začal dňa 07.09.2011 daňové exekučné konanie vydaním rozhodnutia č. 738/320/294-22041/11/Rem zo dňa 07.09.2011 na vymoženie daňového nedoplatku vo výške 3000 €. Exekučným titulom je vykonateľný výkaz daňových nedoplatkov Daňového úradu Kráľovský Chlmec č. 738/230/20064/11/Kaş zostavený z údajov evidencie daní žalobcu ku dňu 09.08.2011. Správca dane vyzval žalobcu, aby v lehote 8 dní odo dňa doručenia daňovej exekučnej výzvy zaplatil daňový nedoplatok, upozornil ho, že ak daňový nedoplatok nebude zaplatený v lehote určenej správcou dane, vykoná daňovú exekúciu vydaním daňového exekučného príkazu na prikázanie pohľadávky z účtu vedeného v banke a zakázal žalobcovi nakladať s peňažnými prostriedkami na všetkých účtoch až do výšky daňového nedoplatku.

V súdnom konaní sa vyskytla zásadná právna otázka, či daňová exekučná výzva a rozhodnutie odvolacieho orgánu o jej potvrdení sú spôsobilým predmetom prieskumu zákonnosti - rozhodnutím v zmysle § 244 ods. 3 O.s.p.

Podľa § 244 ods. 2 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len "rozhodnutie správneho orgánu").

Podľa § 244 ods. 3 O.s.p. rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb, alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Daňové exekučné konanie je vykonávacím konaním, v ktorom sa vymáha daňový nedoplatok resp. iné peňažné plnenie uložené rozhodnutím v daňovom konaní. Rozhodnutiami preskúmateľnými podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku sú rozhodnutia vydané v daňovom konaní, v ktorom sa rozhoduje o právach a povinnostiach daňových subjektov. Jednotlivé úkony správcu dane v štádiu daňového exekučného konania v zásade nie je možné kvalifikovať ako rozhodnutia v zmysle § 244 ods. 3 O.s.p., pretože tieto úkony smerujú k vykonaniu právoplatného exekučného titulu, ktorý zakladá povinnosť daňového subjektu zaplatiť vyrubenú sumu. Z tejto zásady však existujú výnimky, s ktorými počíta zákon č. 511/1992 Zb. o správe daní ako s preskúmateľnými okolnosťami i počas exekučného konania, to v odvolacom daňovom konaní. Na tieto výnimky sa vzťahuje koncentračná zásada.

Podľa § 76 ods. 5 zák. č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov v znení neskorších predpisov do 15 dní odo dňa doručenia daňovej exekučnej výzvy môže daňový dlžník podať u správcu dane odvolanie, ak

- a) nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného daňového nedoplatku alebo bránia jeho vymáhateľnosti,
- b) sú iné dôvody, pre ktoré je daňová exekúcia neprípustná.

Odvolanie musí byť odôvodnené, pričom na neskôr uplatnené dôvody sa neprihliada. Odvolanie má odkladný účinok. Na rozhodovanie o odvolaní sa vzťahujú ustanovenia § 46 až 48.

Najvyšší súd preto dospel k záveru, že daňová exekučná výzva podlieha v obmedzenom rozsahu súdnemu prieskumu zákonnosti. Jej zákonnosť možno preskúmať iba v rozsahu dôvodov podľa § 76 ods. 5 písm. a/ a b/ zák. č. 511/1992 Zb., pričom podľa názoru najvyššieho súdu ide o také okolnosti, ktoré nastali po nadobudnutí právoplatnosti exekučného titulu. Opačný výklad by viedol k duplicitnej možnosti súdného prieskumu zákonnosti exekučného titulu i v štádiu exekučného konania, čo je v rozpore s princípom subsidiarity, ktorý pri prechode do ďalšej úrovne právnej ochrany (§ 247 ods. 2 O.s.p.), počíta s vyčerpaním právneho prostriedku nápravy v predchádzajúcom štádiu.

Z obsahu spisu mal odvolací súd osvedčené, že žalobca nevyčerpal možnosť súdného prieskumu zákonnosti exekučného titulu a jeho dôvody v štádiu exekučného konania sa týkajú práve exekučného titulu. Túto skutočnosť v ďalšom konaní preverí súd prvého stupňa. Pri prieskume zákonnosti daňovej exekučnej výzvy súdom sa prísne uplatňuje koncentračná zásada .

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný